

STRESZCZENIE

Celem niniejszej pracy jest opis językowych mechanizmów komizmu w twórczości Michaiła Żwanieckiego – współczesnego rosyjskiego pisarza i satyryka cieszącego się dużą popularnością.

Michaił Żwaniecki wykorzystuje w swojej twórczości bogaty wachlarz środków budowania komizmu. Liczne przykłady odchyleń od normy w jego utworach nie są przypadkowe. Wszystkie rodzaje gier językowych i naruszenie obowiązujących norm realizują określone cele komunikacyjne związane z realizacją funkcji perswazyjnej, tj. z wywieraniem wpływu na odbiorcę. Autor wykorzystuje komizm w charakterze potężnej broni, ponieważ śmiech jest jednym z najbardziej skutecznych środków oddziaływania społecznego.

Prezentowana monografia składa się ze wstępu, trzech rozdziałów, zakończenia i bibliografii. Rozdział pierwszy ma charakter teoretyczny. Przedstawiono w nim istotne dla pracy podstawowe teorie komizmu oraz jego odmiany. Podjęto w nim również próbę charakterystyki utworów Michaiła Żwanieckiego w aspekcie mechanizmów komizmu, zwrócono ponadto uwagę na istotne cechy jego idiosylu.

Rozdział drugi poświęcony jest opisowi przejawów komizmu sytuacyjnego. Podkreślono w nim również znaczenie elementów pozajęzykowych, które mogły mieć wpływ na wybór przez pisarza określonych środków budowania efektów humorystycznych.

W rozdziale trzecim przedstawiono wyniki analizy językowych mechanizmów komizmu w wybranych utworach M. Żwanieckiego z lat 1960–2010.

Jak wykazały przeprowadzone badania, jednym z najbardziej charakterystycznych dla Żwanieckiego sposobów osiągnięcia efektu komicznego jest gra językowa, pod którą rozumiemy destrukcję normy językowej w celu stworzenia niekanonicznych form i struktur językowych.

Przedmiotem rozważań w niniejszym rozdziale były również gry językowe oparte na mechanizmie ogólnokomicznym (paradoksy i powtórzenia), a także gry językowe przejawiające się na poszczególnych poziomach języka – fonetycznym, słowotwórczym i leksykalnym.

W zakończeniu sformułowano najważniejsze wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz i nakreślono perspektywy dalszych badań.

SUMMARY

In this dissertation, an attempt was made to determine the specifics of the language mechanisms of the comic in the works of Mikhail Zhvanetsky.

As shown by the analysis of the material, the language of the works of Mikhail Zhvanetsky represents the richest arsenal of comic and mockery.

The monograph consists of introduction, three chapters, conclusion and bibliography. The first chapter outlines the theoretical assumptions on which this work relies. It deals with the basic theories of the comic and its varieties. Among other things, it attempts to describe the comic of Mikhail Zhvanetsky and indicate the peculiarities of his idiosyncrasy.

In the second chapter, attention is focused on the manifestations of the situational comic. It also considers extralinguistic factors that could influence the choice of mechanisms for creating a comic by a writer.

In the third chapter, the mechanisms of the language comic are analyzed on the basis of the selected works of Zhvanetsky.

One of the most characteristic mechanisms for creating a comic effect is a language game, i.e. destruction of the speech norm in order to create non-canonical linguistic forms and structures. The subject of detailed analysis were language games based on the general-movement mechanism (paradoxes and repetitions), as well as language games on the phonetic, derivational and lexical levels.

In conclusion, the main findings of the study are formulated, and prospects for further research are outlined.

The conducted researches give the basis to draw conclusions that numerous examples of deviation from the norm in the works of M. Zhvanetsky are not accidental. All kinds of language games and violations of the norm have specific goals related to increasing the impact on the audience. The author uses also satire – a kind of comic, different from others sharpness of denunciation. It is used as a powerful weapon, for laughter is always an important means of persuasion and social impact.